

Fair für alle

Stand Dezember 2025

Erste Informationen zur Teilhabe am Arbeitsmarkt
(Mindestlohn und Schwarzarbeit)

منصفانه برای همه

اطلاعات اولیه در مورد مشارکت در بازار کار
(حداقل دستمزد و کار اعلام نشده)

© Judith Raß

**Deutsch
(Persisch/Farsi)**

Zweisprachige Informationsbroschüre

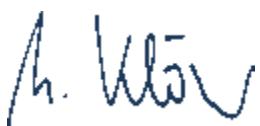
Ein aktives Eintreten gegen Rassismus und Diskriminierung ist ein wichtiger Teil des Selbstverständnisses der Rotkreuz- und Rothalbmond-Bewegung. Im DRK Kreisverband Euskirchen versuchen wir, diesem Anspruch auf allen unseren Handlungsfeldern gerecht zu werden, im Hauptamt wie im Ehrenamt. Einen besonderen Beitrag dazu leistet seit 2013 unsere Integrationsagentur: Sie führt in Zusammenarbeit mit freien und öffentlichen Trägern Integrations- und Bildungsprojekte im Kreisgebiet durch und berät Einrichtungen, Verbände und Initiativen zu interkulturellen Öffnungsprozessen, zur Diskriminierungsprävention und zu einem wertschätzenden Umgang mit Vielfalt. Für Menschen mit Flucht- bzw. Zuwanderungsgeschichte bieten wir Integrationsprojekte zur Partizipation, Information, Unterstützung und Begegnung an.

Die vorliegende Broschüre wurde im Rahmen des Projekts „Mensch, Respekt! Für Fairness und Menschlichkeit im Kreis Euskirchen“ erstellt. Sie bietet Informationen zu den Themen Mindestlohn und Schwarzarbeit. Es handelt sich um allgemeine Hinweise, die einen ersten Überblick geben sollen. Die Rechtslage ist vereinfacht zusammengefasst.

Die dargestellten Informationen richten sich insbesondere an Familien und alleinstehende Personen mit geringem Einkommen. Es ist uns ein Anliegen, allen Menschen Zugänge zu Leistungen zu eröffnen, auf die sie einen Anspruch haben, und ihnen damit die gleichberechtigte Teilhabe an der Gesellschaft zu ermöglichen. Insbesondere zugewanderte Menschen oder Personen, die die deutsche Sprache nicht so gut beherrschen und in bürokratischen Dingen wenig erfahren sind, schrecken oftmals vor der Inanspruchnahme dieser Leistungen zurück. Wir möchten mit dieser Broschüre die Hürden verringern, denen sie sich gegenübergestellt sehen. Daher sind diese Informationen sprachlich in einfacher Deutsch formuliert sowie in mehrere Sprachen übersetzt. Bewusst haben wir ein Design gewählt, dass die Version auf Deutsch und deren Übersetzung nebeneinander stehen lässt, damit ratsuchende und unterstützende Personen sich gemeinsam mit den dargestellten Informationen auseinandersetzen können. Die Broschüre erscheint in Deutsch, Arabisch, Englisch, Französisch, Persisch, Polnisch, Türkisch und Ukrainisch.

Die Broschüre „Fair für alle – Erste Informationen zur Teilhabe am Arbeitsmarkt (Mindestlohn und Schwarzarbeit)“ soll wie die bereits 2023 erschienene mehrsprachige Broschüre „Fair für alle – Erste Informationen zu Kindergeld, Kinderzuschlag, Bildung und Teilhabe, Wohngeld“ Zugänge zur gleichberechtigten Teilhabe aller Menschen an unserer Gesellschaft eröffnen und damit Diskriminierung und Rassismus entgegenwirken. Ich danke allen Beteiligten dafür, dass sie einen Beitrag dazu leisten!

Ihr

Rolf Klöcker
Geschäftsführer des DRK Kreisverbands Euskirchen e.V.

Inhalt

1 – Mindestlohn	4
2 – Schwarzarbeit	11
Quellen	16
Impressum	18

فهرست مطالب

1 – حداقل دستمزد	1
2 – کار سیاه مشارکت	2
منابع	16
Impressum	18

1 – Mindestlohn

Informationen über den Mindestlohn

Der Mindestlohn ist der niedrigste Lohn, der für die Arbeit bezahlt werden muss. Der Mindestlohn ist gesetzlich geregelt. Grundsätzlich hat jede*r Arbeitnehmer*in einen Anspruch darauf, dass das Arbeitsentgelt (Lohn) mindestens so hoch ist wie der Mindestlohn. Der Mindestlohn ist also eine Lohn-Untergrenze. Es gibt nur sehr wenige Ausnahmen vom allgemeinen gesetzlichen Mindestlohn.

Erste Informationen und Beispiele finde ich auf der Internetseite des Bundesministeriums für Arbeit und Soziales (BMAS). Ausführliche Informationen finde ich in der Broschüre des BMAS.

- Internetseite
 - <https://www.bmas.de/DE/Arbeit/Arbeitsrecht/Mindestlohn/mindestlohn.html>
- Broschüre
 - <https://www.bmas.de/DE/Service/Publikationen/Broschueren/a640-ml-broschuere.html>
- Übersetzungen der Broschüre
 - <https://www.bmas.de/DE/Arbeit/Arbeitsrecht/Mindestlohn/uebersetzungen-mindestlohn-broschuere.html>

1 – حداقل دستمزد

اطلاعات در مورد حداقل دستمزد

حداقل دستمزد کمترین دستمزدی است که برای کار باید پرداخت شود. حداقل دستمزد از طریق قانون تعیین می‌شود. اصولاً هر فرد شاغل حق دارد درآمدش حداقل معادل حداقل دستمزد باشد. بنابراین حداقل دستمزد حداقل میزان درآمد است. استثناهای بسیار محدودی از حداقل دستمزد قانونی عمومی وجود دارد.

من می‌توانم اطلاعات اولیه و نمونه‌ها را در وب‌سایت وزارت کار و امور اجتماعی فدرال (BMAS) پیدا کنم.
من می‌توانم اطلاعات دقیق را در بروشور BMAS پیدا کنم.

• وبسایت اینترنتی

• بروشور

• ترجمه‌های بروشور

FAQ Mindestlohn

Wie hoch ist der allgemeine Mindestlohn?

- Der allgemeine Mindestlohn beträgt brutto 13,90 € pro Stunde (seit 1. Januar 2026).
- Der gesetzliche Mindestlohn wird in den kommenden Jahren schrittweise weiter erhöht.
- Zum 1. Januar 2027 steigt der Mindestlohn auf 14,60 € pro Stunde.

Wie hoch ist der Branchen-Mindestlohn?

- Für viele Branchen gilt ein höherer Mindestlohn, zum Beispiel:
 - » Abfallwirtschaft, einschließlich Straßenreinigung und Winterdienst
 - » Bauhauptgewerbe, dazu zählen unter anderem Hochbau, Tiefbau, Straßenbau, Zimmerei
 - » Dachdecker-Handwerk
 - » Elektro-Handwerk
 - » Gebäudereinigung
 - » Gerüstbauer-Handwerk
 - » Maler- und Lackierer-Handwerk
 - » Pflegebranche, also Pflegekräfte, Pflegeassistentenkräfte, Pflegehilfskräfte und Pflegefachkräfte
 - » Schornsteinfeger
 - » Sicherheitskräfte an Verkehrsflughäfen
 - » Zeitarbeits-Branche (Arbeitnehmerüberlassung)
- Wie hoch der Mindestlohn in meiner Branche ist, erfahre ich auf der Internetseite vom Zoll oder in der Übersicht vom BMAS: Mindestlöhne im Sinne des Arbeitnehmer-Entsendegesetzes
- Internetseite Zoll
 - https://www.zoll.de/DE/Fachthemen/Arbeit/Mindestarbeitsbedingungen/Mindestlohn-AEntG-Lohnuntergrenze-AUeG/Branchen-Mindestlohn-Lohnuntergrenze/uebersicht_branchen_mindestloehne.html
- Internetseite BMAS
 - <https://www.bmas.de/SharedDocs/Downloads/DE/Arbeitsrecht/mindestloehne-gesamt-uebersicht.html>

سوالات متداول در مورد حداقل دستمزد

حداقل دستمزد عمومی چقدر است؟

- حداقل دستمزد عمومی 13.90 یورو در ساعت ناخالص (از 1 ژانویه 2026) است.
- حداقل دستمزد قانونی در سال آینده به تدریج باز هم افزایش خواهد یافت.
- در 1 ژانویه 2027 حداقل دستمزد به 14.60 یورو در ساعت افزایش می یابد.

حداقل دستمزد بخش‌های خاص چقدر است؟

- در بسیاری از بخش‌ها، یک حداقل حداقل دستمزد وجود دارد، برای مثال:

«دفع زباله، شامل تمیز کردن خیابان‌ها و خدمات زمستان

- «صنعت ساخت‌وساز، از جمله ساختمان‌سازی، مهندسی عمران، جاده‌سازی، فضای سبز، نجاری
- «مهارت دستی بام ساز
- «مهارت دستی برق‌کار
- «تمیزکاری ساختمان
- «مهارت دستی داربست‌ساز
- «مهارت دستی نقاش و روکش کار
- «بخش مراقبت، یعنی کارکنان مراقبت، دستیاران مراقبت و کارکنان مراقبت تخصصی

«تمیز کننده دورکش‌ها

- «کارکنان امنیت در فرودگاه‌های تجاری
- «بخش کار پاره‌وقت (اجاره کارکنان)

- حداقل دستمزد بخش خود را می‌توانم در وبسایت اداره مالیات یا در خلاصه BMAS ببینم: حداقل دستمزد در قانون شاغلین اعزامی.

• وеб سایت گمرک

• وеб سایت BMAS

Habe ich ein Recht auf den Mindestlohn?

Ja, wenn ich in Deutschland arbeite und zu einer der folgenden Gruppen gehöre:

- Erwachsene Arbeitnehmer*innen, das heißt:
 - » Ich bin Arbeitnehmer*in.
 - » Ich bin mindestens 18 Jahre alt.
- Minderjährige Arbeitnehmer*innen mit Berufsabschluss, das heißt:
 - » Ich bin Arbeitnehmer*in.
 - » Ich bin jünger als 18 Jahre alt.
 - » Ich habe eine abgeschlossene Berufsausbildung.
- Praktikant*innen
 - » Ich bin Praktikant*in.
 - » Ausnahme 1: Es handelt sich um ein Pflichtpraktikum, das ich für meine Berufsausbildung bzw. Studium absolviere.
 - » Ausnahme 2: Es handelt sich um ein freiwilliges Praktikum mit einer Dauer von maximal 3 Monaten, das ich zur Orientierung bei der Berufs- oder Studienwahl absolviere oder im Rahmen meines Studiums absolviere.

Hinweis: Neben dem Mindestlohn gibt es weitere Mindest-Arbeitsbedingungen. Welche das sind, erfahre ich auf der Internetseite vom Zoll.

- Internetseite Zoll

► https://www.zoll.de/DE/Fachthemen/Arbeit/Mindestarbeitsbedingungen/mindestarbeitsbedingungen_node.html

Gilt der Mindestlohn auch, wenn ich nicht aus Deutschland komme?

- Ja. Der Mindestlohn gilt für alle Beschäftigten, die in Deutschland arbeiten.
- Der Mindestlohn gilt auch, wenn ich im Ausland lebe und grenzüberschreitend in Deutschland arbeite.
- Der Mindestlohn gilt auch, wenn ich bei einem ausländischen Arbeitgeber angestellt bin.

Gilt der Mindestlohn auch, wenn ich als Aushilfe arbeite?

- Ja. Der Mindestlohn gilt unabhängig von der gesamten Stundenzahl, also auch für Aushilfen und Minijobs.
- Hinweis: Der Arbeitgeber muss die Arbeitszeiten von Minijobbern dokumentieren und die Dokumente zwei Jahre lang aufbewahren, um sie bei einer Prüfung durch den Zoll vorlegen zu können.

آیا من حق استفاده از حداقل دستمزد را دارم؟

بله، اگر در آلمان کار می‌کنم و به یکی از گروه‌های زیر تعلق دارم:

- شاغلین بزرگسال، یعنی:
 - » شاغل هستم.
 - » حداقل 18 سال سن دارم.
- شاغلین زیر سن قانونی با مدرک حرفه‌ای، یعنی:
 - » شاغل هستم.
 - » کمتر از 18 سال سن دارم.
 - » دوره آموزش حرفه‌ای را به پایان برده‌ام.
- کارآموزان
 - » کارآموز هستم.
 - » استثناء 1: منظور از آن، یک دوره کارآموزی اجباری است که برای آموزش حرفه‌ای خودم یا تحصیل در دانشگاه به پایان می‌رسانم.
- استثناء 2: عبارت است از کارآموزی اختیاری به مدت حداقل 3 ماه که برای اشتغالی در هنگام انتخاب شغل یا رشته دانشگاهی به پایان می‌برم یا در چارچوب تحصیل دانشگاهی ام آن را به انجام می‌رسانم.

توجه: در کنار حداقل دستمزد، سایر حداقل شرایط کار وجود دارند. آنها را می‌توانم در وبسایت اداره مالیات ببینم.

- وب سایت گمرک:

اگر اهل آلمان نباشم هم حداقل دستمزد شامل من می‌شود؟

- بله. حداقل دستمزد برای همه شاغلینی که در آلمان کار می‌کنند معنی‌دار است.
- حداقل دستمزد همچنین زمانی که در خارج زندگی می‌کنم و به صورت بین‌المللی در آلمان کار می‌کنم معنی‌دار است.
- حداقل دستمزد همچنین زمانی که نزد یک کارفرمای خارجی استخدام شده‌ام معنی‌دار است.

آیا حداقل دستمزد حتی زمانی که به عنوان نیروی کمکی کار می‌کنم، معنی‌دار است؟

- بله. حداقل دستمزد، مستقل از تعداد ساعت‌های است، یعنی حتی برای نیروی کار کمکی و برای شغل‌های کوچک.
- توجه: فرد شاغل باید ساعت‌های شغل کوچک را ثبت کند و مدارک ثبت شده را به مدت دو سال نگه دارد تا در صورت کنترل از سوی اداره مالیات بتواند آنرا را نشان دهد.

Für wen gilt der Mindestlohn nicht?

- Auszubildende nach dem Berufsbildungsgesetz
- Ehrenamtlich tätige Personen
- Personen, die einen freiwilligen Dienst ableisten, wie z.B. Bundesfreiwilligendienst, Freiwilliges Soziales Jahr, Freiwilliges Ökologisches Jahr
- Teilnehmende an einer Maßnahme der Arbeitsförderung, die vom Jobcenter bzw. der Arbeitsagentur unterstützt wird, z.B. Praktikum beim Arbeitgeber
- Heimarbeitende nach dem Heimarbeitsgesetz
- Selbstständige
- Jugendliche unter 18 Jahren ohne abgeschlossene Berufsausbildung
- Langzeitarbeitslose, innerhalb der ersten sechs Monate nach Wiedereinstieg in den Arbeitsmarkt
- Hinweis: Als langzeitarbeitslos gelten Personen, die mindestens ein Jahr arbeitslos gemeldet sind.

Was kann ich machen, wenn ich keinen Mindestlohn bekomme?

- Mein Anspruch auf Zahlung des Mindestlohns ist gesetzlich geschützt. Das heißt, ein Verzicht ist nicht möglich und anderslautende Vereinbarungen mit meinem Arbeitgeber sind ungültig.
- Wenn ich die Voraussetzungen für den Mindestlohn erfülle, aber mein Arbeitgeber mir weniger bezahlt, dann kann ich meinen Arbeitgeber darauf hinweisen, dass er den Mindestlohn bezahlen muss.
- Wenn ich eine Beschwerde oder einen Hinweis zu einem Verstoß gegen den Mindestlohn habe, dann kann ich mich an die Zollverwaltung wenden:
 - » Zentrale Auskunft Zoll (Deutsch)
Telefon: 0228 303 26020
E-Mail: info.privat@zoll.de
 - » Zentrale Auskunft Zoll – Enquiries (English)
Telefon: 0228 303 26040
E-Mail: enquiries.english@zoll.de

حداقل دستمزد شامل چه کسی نمی‌شود؟

- افراد تحت آموزش بر اساس قانون آموزش حرفه‌ای
- افراد فعال داوطلب
- افرادی که خدمات داوطلبانه ارائه می‌کنند، مثل خدمات داوطلبانه فدرال، سال اجتماعی داوطلبانه، سال اکولوژیک داوطلبانه
- شرکت‌کنندگان در برنامه ترویج کار که از سوی Jobcenter (مرکز کار) یا Arbeitsagentur (اژانس کار) حمایت می‌شود، مثل کارآموزی نزد کارفرما
- شاغلین در خانه بر اساس قانون شاغلین در خانه
- شاغلین مستقل
- جوانان زیر 18 سال بدون گراندن دوره آموزش فنی-حرفه‌ای
- بیکاران طولانی مدت، ظرف شش ماه پس از شروع دوباره کار در بازار کار.
- توجه: افرادی بیکار طولانی مدت هستند که حداقل یک سال به عنوان بیکار نامنویسی کرده‌اند.

اگر حداقل دستمزد دریافت نکنم چه کار باید انجام دهم؟

- حق من برای دریافت حداقل دستمزد از سوی قانون محافظت می‌شود. یعنی، چشمپوشی از آن ممکن نیست و توافق‌ها با یک کارفرما که چیز دیگری را اعلام می‌کنند نامعتبر هستند.
- اگر پیش‌نیاز‌های حداقل دستمزد را داشته باشم ولی کارفرمای من دستمزد کمتری به من پردازد، در این صورت می‌توانم به کارفرمای خود یادآور شوم که او باید حداقل دستمزد را پردازد.
- اگر شکایت یا توصیه‌ای درباره تخطی از حداقل دستمزد دارم، در این صورت می‌توانم به اداره مالیات مراجعه کنم:
 - » مرکز اطلاعات گمرک (آلمانی)
تلفن: 022830326020
ایمیل: info.privat@zoll.de
 - » مرکز اطلاعات گمرک – پرسش‌ها (انگلیسی)
تلفن: 022830326040
ایمیل: enquiries.english@zoll.de

Hinweise zum Mindestlohn-Verstoß:

- Verstöße gegen das Mindestlohngesetz stellen eine Ordnungswidrigkeit dar. Dies kann eine Geldbuße von bis zu 500.000 € für den Arbeitgeber nach sich ziehen.
- Wenn mein Arbeitgeber trotzdem den Mindestlohn nicht bezahlt, dann kann ich mein Recht vor Gericht durchsetzen, und zwar indem ich eine Lohnzahlungsklage vor dem Arbeitsgericht einreiche. Diese Klage kann ich auch ohne einen Anwalt einreichen.
- Rechtliche Beratung und Unterstützung durch einen Anwalt können sehr hilfreich sein.

Hinweise zum Rechtsschutz im Arbeitsrecht:

- Wenn ich eine Arbeits-Rechtsschutzversicherung habe, kann ich Rechtsschutz für die Durchsetzung des Mindestlohns in Anspruch nehmen.
- Wenn ich Mitglied in einer Gewerkschaft bin, kann ich gewerkschaftlichen Rechtsschutz für die Durchsetzung des Mindestlohns in Anspruch nehmen.

Hinweise zur Verjährungsfrist von 3 Jahren:

- Für den Anspruch auf Mindestlohn gilt die regelmäßige Verjährungsfrist von 3 Jahren.
- Das heißt, innerhalb von 3 Jahren kann ich meinen Anspruch geltend machen und gegebenenfalls Klage einreichen.
- Diese Zeit ist gesetzlich geschützt und kann nicht verkürzt werden.

Wer kontrolliert, dass der Mindestlohn gezahlt wird?

- Zuständig für die Kontrolle ist der Zoll, genauer gesagt die Finanzkontrolle Schwarzarbeit (FKS).
- Der Zoll prüft die Einhaltung des allgemeinen Mindestlohns und der speziellen Branchen-Mindestlöhne.
- Der Zoll ist außerdem für die Kontrolle von Schwarzarbeit zuständig und prüft, ob der Arbeitgeber die Arbeit ordnungsgemäß bei der Sozialversicherung angemeldet hat.
- Wenn ich als Arbeitnehmer*in Sozialleistungen erhalte, dann prüft der Zoll, ob ich dies ordnungsgemäß dem Jobcenter, der Arbeitsagentur bzw. dem Sozialamt mitgeteilt habe.
- Der Zoll ist zuständig für die Verfolgung von Rechtsverstößen.

راهنمایی درباره تخطی از حداقل دستمزد:

- تخطی‌ها علیه قانون حداقل دستمزد تخلف انصباطی هستند. این امر می‌تواند جریمه‌ای تا 500000 یورو را برای کارفرما به همراه داشته باشد.

- با این حال، اگر کارفرمای من حداقل دستمزد را نپردازد، در این صورت می‌تواند در دادگاه از حقوق دفاع کنم. یعنی یک شکایت مربوط به پرداخت دستمزد را به دادگاه کار ارائه می‌کنم. این شکایت را می‌توانم بدون یک وکیل نیز ارائه کنم.

- مشاوره حقوقی و پشتیبانی از سوی یک وکیل، می‌تواند بسیار مفید باشد.

توصیه درباره محافظت قانونی در قانون کار:

- اگر یک بیمه محافظت از حقوق کار داشته باشم، می‌توانم از محافظت قانونی برای اجرای قانون حداقل دستمزد استفاده کنم.

- اگر عضو یک اتحادیه کارگری باشم، می‌توانم از محافظت قانونی اتحادیه برای اجرای حداقل دستمزد استفاده کنم.

توصیه درباره محدودیت 3 ساله:

- برای استفاده از حداقل دستمزد، محدودیت 3 ساله معتبر است.

- یعنی طرف 3 سال می‌توانم از حق خود استفاده کنم و در صورت امکان شکایت کنم.

- این مدت، از سوی قانون محافظت می‌شود و نمی‌تواند کوتاه شود.

چه کسی کنترل می‌کند که حداقل دستمزد کنترل می‌شود؟

- مسئول کنترل، اداره مالیات است، یعنی به صورت دقیق‌تر بخش Finanzkontrolle Schwarzarbeit (کنترل مالی کار سیاه) (FKS).
- اداره مالیات، رعایت حداقل دستمزد و حداقل دستمزد بخش‌های خاص را کنترل می‌کند.

- اداره مالیات همچنین مسئول کنترل کار سیاه است و کنترل می‌کند که آیا کارفرما بر اساس مقررات، کارمند را در بیمه تامین اجتماعی نامنوبیسی کرده است یا نه.

- اگر من به عنوان فرد شاغل کمک‌های اجتماعی دریافت می‌کنم، در این صورت اداره مالیات کنترل می‌کند که آیا من این موضوع را مطابق مقررات به Jobcenter (مرکز کار)، Arbeitsagentur (آژانس کار) یا Sozialamt (اداره امور اجتماعی) اطلاع داده‌ام یا نه.

- اداره مالیات مسئول پیگیری تخطی‌ها از قوانین است.

Hinweise für Empfänger*innen von Sozialleistungen:

- Ein Verstoß gegen die Mitteilungspflicht stellt eine Ordnungswidrigkeit dar. Dies kann eine Geldbuße von bis zu 5.000 € nach sich ziehen.
- Wer absichtlich falsche oder unvollständige Angaben macht oder Änderungen nicht sofort mitteilt und dadurch Leistungen erhält, die ihm nicht zustehen, macht sich wegen Betrug bzw. Erschleichen von Sozialleistungen strafbar. Das kann mit einer Freiheitsstrafe bis zu fünf Jahren oder mit Geldstrafe bestraft werden.

Wo kann ich mich informieren?

- Ich kann mit dem Mindestlohn-Rechner des BMAS ausrechnen, wie hoch mein Stundenlohn ist.

Mindestlohnrechner

- <https://www.bmas.de/DE/Arbeit/Arbeitsrecht/Mindestlohn/Mindestlohnrechner/mindestlohn-rechner.html>

- Ich kann mich bei der Zollverwaltung informieren, ob der Mindestlohn für mich gilt:
 - » Internetseite vom Zoll mit mehrsprachigen Informationen zu den Mindest-Arbeitsbedingungen wie zum Beispiel Mindestlohn, Überstundenzuschläge, Reisekosten, Urlaub
 - » Internetseite
 - https://www.zoll.de/DE/Fachthemen/Arbeit/Mindestarbeitsbedingungen/mindestarbeitsbedingungen_node.html
 - https://www.zoll.de/DE/Fachthemen/Arbeit/Mindestarbeitsbedingungen/mindestarbeitsbedingungen_node.html
- » Zentrale Auskunft Zoll (Deutsch)
Telefon: 0228 303 26220
E-Mail: info.privat@zoll.de
- » Zentrale Auskunft Zoll – Enquiries (English)
Telefon: 0228 303 26040
E-Mail: enquiries.english@zoll.de

- Ich kann mich beim Bürgertelefon des BMAS informieren, ob der Mindestlohn für mich gilt:
 - » Internetseite vom BMAS mit mehrsprachigen Informationen zum Arbeitsrecht wie zum Beispiel Mindestlohn, Leiharbeit, Teilzeit, Tarifverträge und Arbeitsschutz
 - » Internetseite
 - <https://www.bmas.de/DE/Arbeit/arbeit.html>
 - » Mindestlohn-Hotline (Deutsch)
Telefon: 030 60 28 00 28

- Internetseite: Bürgertelefon und Erklärvideo des BMAS
- <https://www.bmas.de/DE/Service/Kontakt/Buerger telefon/buerger telefon.html>

توصیه برای دریافت کنندگان کمک‌های اجتماعی:

- تخطی علیه الزام اطلاع‌رسانی، یک تخلف انصباطی به شمار می‌آید. این امر می‌تواند جرم‌های تا 5000 یورو را به همراه داشته باشد.

کسی که آگاهانه، مشخصات نادرست یا ناقص بدهد یا تغییرات را فوراً اطلاع ندهد و در نتیجه آن کمک‌های را دریافت کند که به او تعلق ندارند، به دلیل تقلب در استفاده از کمک‌های اجتماعی مرتكب جرم می‌شود. این امر می‌تواند به یک جریمه حبس تا پنج سال یا یک جریمه نقدی منجر شود.

از کجا می‌توانم اطلاعات بگیرم؟

- می‌توانم با محاسبه‌کننده حداقل دستمزد BMAS حساب کنم که دستمزد ساعتی من چقدر است.

- ماشین حساب حداقل دستمزد

• می‌توانم از اداره مالیات مطلع شوم که آیا حداقل دستمزد درباره من معین است یا نه:

» وبسایت اداره مالیات با اطلاعات چندزبانه درباره شرایط حداقل کار مانند حداقل دستمزد، اضافه کار، هزینه‌های سفر، تعطیلات.

» وبسایت اینترنتی

» مرکز اطلاعات گمرک (آلمانی)
تلفن: 022830326020

ایمیل: info.privat@zoll.de

» مرکز اطلاعات گمرک – پرسش‌ها (انگلیسی)
تلفن: 022830326040

ایمیل: enquiries.english@zoll.de

• می‌توانم از طریق تلفن شهروندان BMAS مطلع شوم که آیا حداقل دستمزد درباره من معین است یا نه:

» وبسایت BMAS با اطلاعات چندزبانه درباره حقوق کار مانند حداقل دستمزد، کار موقت، کار پاره‌وقت، توافقنامه‌های دستمزد و امنیت شغلی.

» وبسایت اینترنتی

» خط تلفن حداقل دستمزد (آلمانی):
تلفن: 28 00 28 60 030

• وبسایت اینترنتی: تلفن و فیلم توضیحی(BMAS)

- Ich kann mich bei der Bundesregierung informieren, ob der Mindestlohn für mich gilt:
 - » Internetseite der Bundesregierung mit mehrsprachigen Informationen zum Mindestlohn
 - » Internetseite
 - <https://www.bundesregierung.de/breg-de/aktuelles/mindestlohn-faq-1688186>

Wo können sich Arbeitgeber informieren?

- Das Bundesministerium für Arbeit und Soziales (BMAS) informiert Arbeitgeber über ihre Rechten und Pflichten bezüglich des Mindestlohns, zum Beispiel Mindestarbeitsbedingungen, Branchenmindestlöhne und Dokumentationspflichten.
- Ausführlichere Informationen finden sich auf der Internetseite vom BMAS und in der Broschüre.
 - » Internetseite
 - <https://www.bmas.de/DE/Arbeit/Arbeitsrecht/Mindestlohn/mindestlohn.html>
 - » Broschüre
 - <https://www.bmas.de/SharedDocs/Downloads/DE/Publikationen/a640-ml-broschuere-pdf>

- می‌توانم از Bundesregierung (دولت فدرال) مطلع شوم که آیا حداقل دستمزد درباره من معتبر است یا نه:
 - » وبسایت Bundesregierung (دولت فدرال) با اطلاعات چندزبانه درباره Mindestlohn (حداقل دستمزد)
 - » وبسایت اینترنتی

کارفرمایان از کجا می‌توانند اطلاعات بگیرند؟

- Bundesministerium für Arbeit und Soziales (وزارت فدرال کار و امور اجتماعی) (BMAS) به کارفرمایان درباره حقوق و وظایفشان درباره Mindestlohn (حداقل دستمزد)، برای مثال شرایط حداقلی کار، (حداقل دستمزد) بخش‌های خاص و وظایف مربوط به مستندسازی اطلاعات می‌دهد.

- اطلاعات دقیق‌تر، در وبسایت BMAS و در بروشور موجود است.

» وبسایت اینترنتی

» بروشور اطلاعاتی

2 – Schwarzarbeit

Informationen über die Schwarzarbeit

Die Schwarzarbeit bezeichnet eine Arbeit, die nicht ordnungsgemäß angemeldet beziehungsweise versteuert wird. Zum Beispiel: Wenn der Lohn nicht versteuert wird, die Sozialabgaben nicht gezahlt werden oder die behördlichen Meldepflichten nicht erfüllt werden, dann leisten sowohl derjenige, der die Arbeit beauftragt, als auch derjenige, der die Arbeit ausführt, Schwarzarbeit. Schwarzarbeit ist verboten; es handelt sich um eine Ordnungswidrigkeit oder sogar eine Straftat. Zuständig für die Verfolgung von Schwarzarbeit ist der Zoll.

Erste Informationen finde ich im Faltblatt „Der Zoll gegen Schwarzarbeit und illegale Beschäftigung“. Ausführliche Informationen finde ich auf der Internetseite vom Zoll (Deutsch, English).

- Faltblatt
 - https://www.bundesfinanzministerium.de/Content/DE/Downloads/Broschueren_Bestellservice/2018-04-03-zoll-gegen-schwarzarbeit-und-illegale-beschaeftigung.html
- Internetseite
 - https://www.zoll.de/DE/Fachthemen/Arbeit/Bekaempfung-der-Schwarzarbeit-und-illegalen-Beschaeftigung/bekaempfung-der-schwarzarbeit-und-illegalen-beschaeftigung_node.html

• بروشور / اعلامیه

• وبسایت اینترنتی

کار سیاه به کاری گفته می‌شود که به درستی ثبت یا مالیات آن پرداخت نشده باشد. به عنوان مثال: اگر دستمزد مشمول مالیات نشود، حق بیمه اجتماعی پرداخت نشود یا الزامات گزارش‌دهی اداری رعایت نشود، در این صورت هم کسی که کار را سفارش می‌دهد و هم کسی که کار را انجام می‌دهد، کار سیاه انجام می‌دهند. کار سیاه ممنوع است؛ این نوع کار، تخلف اداری یا حتی یک جرم است. اداره گمرک مسئول پیگیری کار سیاه است.

اولین اطلاعات را می‌توانم در بروشور «گمرک علیه کار سیاه و اشتغال غیرقانونی» مشاهده کنم. اطلاعات کامل را می‌توانم در وبسایت گمرک مشاهده کنم (آلمانی، انگلیسی).

FAQ Schwarzarbeit

Was genau ist Schwarzarbeit?

- Schwarzarbeit leisten Personen, die eine Dienstleistung oder Werkleistung als Auftragsleistung erhalten (Auftraggeber) oder erbringen (Auftragnehmer) und dabei folgende Verstöße begehen:
 - » Der Auftraggeber erfüllt seine sozialversicherungsrechtlichen Melde-, Beitrags- oder Aufzeichnungspflichten nicht.
 - » Der Auftraggeber und/oder Auftragnehmer erfüllt seine steuerlichen Pflichten nicht.
 - » Der Auftragnehmer erhält Sozialleistungen und erfüllt seine Mitteilungspflicht gegenüber dem Sozialleistungsträger nicht.
 - » Der Auftragnehmer ist der erforderlichen gewerberechtlichen Anzeigepflicht nicht nachgekommen oder hat die erforderliche Reisegewerbeakte nicht erworben.
 - » Der Auftragnehmer betreibt ein zulassungspflichtiges Handwerk als stehendes Gewerbe ohne Eintragung in die Handwerksrolle.
 - » Die genaue Definition steht im Schwarzarbeitsbekämpfungsgesetz – SchwarzArbG.
- Schwarzarbeit leisten auch Auftragnehmer und Auftraggeber, die eine Dienstleistung oder Werkleistung vortäuschen, um dadurch unrechtmäßig Sozialleistungen zu erhalten.
- Auftragsleistungen sind:
 - » Dienstleistungen, zum Beispiel: Taxifahren, Tätigkeit als Frisör*in, Hilfe im Haushalt, Reinigungsarbeiten
 - » Werkleistungen, zum Beispiel: Reparaturen, Wartungsarbeiten oder sonstige Arbeiten an Gegenständen und Gebäuden
- Auftraggeber sind:
 - » Arbeitgeber
 - » Unternehmer
 - » Versicherungspflichtige Selbstständige
- Auftragnehmer sind:
 - » Personen, die einen Auftrag ausführen
 - » Beispiel für eine Dienstleistung: Ein Frisör führt den Auftrag „Haare schneiden“ aus.
 - » Beispiel für eine Werkleistung: Ein Maler führt den Auftrag „Wand streichen“ aus.

پرسش‌های متداول درباره کار سیاه

کار سیاه دقیقاً چیست؟

- افرادی که یک خدمت یا کار فنی را به صورت قراردادی دریافت (کارفرما) می‌کنند یا انجام (پیمانکار) می‌دهند و مرتکب تخلفات زیر می‌شوند و در واقع کار سیاه انجام می‌دهند:

« کارفرما الزامات گزارش دهنی، مشارکت یا ثبت اجتماعی را رعایت نمی‌کند.

« کارفرما و یا پیمانکار الزامات مالیاتی خود را رعایت نمی‌کنند.

« پیمانکار مزایای اجتماعی دریافت می‌کند و وظیفه اطلاع‌رسانی خود به رائده‌هندۀ خدمات اجتماعی را رعایت نمی‌کند.

« پیمانکار وظیفه اطلاع‌رسانی مورد نیاز در قوانین کسب و کار را رعایت نکرده یا کارت مورد نیاز کسب و کار سیار را دریافت نکرده است.

« پیمانکار یک تخصص/حرفه‌ی صنعتی نیازمند مجوز را به عنوان کسب و کار ثابت بدون ثبت در لیست حرفه‌های صنعتی انجام می‌دهد.

« تعریف دقیق در قانون مبارزه با کار سیاه – SchwarzArbG آمده است.

- پیمانکاران و کارفرمایانی که یک خدمت یا کار فنی را به صورت جعلی ارائه می‌دهند تا این طریق به صورت غیرقانونی مزایای اجتماعی دریافت کنند نیز کار سیاه انجام می‌دهند.

• خدمات قراردادی شامل موارد زیر است:

« خدمات، به عنوان مثال: راننگ تاکسی، فعالیت به عنوان آرایشگر، کمک در خانه، نظافت

« ارهاه فنی، به عنوان مثال: تعمیرات، خدمات نگهداری یا سایر کارها بر روی اشیاء و ساختمانها

«

• کارفرمایان عبارتند از:

« کارفرمایان

« کارآفرینان

« خویش‌فرمایان مشمول بیمه

• پیمانکاران عبارتند از:

« افرادی که یک قرارداد را اجرا می‌کنند

« مثال برای یک خدمت/سرویس: یک آرایشگر قرارداد «کوتاه کردن مو» را اجرا می‌کند.

« مثال برای یک کار فنی: یک نقاش قرارداد «رنگ کردن دیوار» را اجرا می‌کند.

Was ist keine Schwarzarbeit?

- Dienst- und Werkleistungen, die nicht auf Gewinn ausgerichtet sind, also bei denen es nicht vorrangig um die Bezahlung geht, in 3 Fällen:
 - » Arbeiten für Angehörige
 - » Arbeiten aus Gefälligkeit
 - » Arbeiten als Nachbarschaftshilfe oder Selbsthilfe
- Hinweis: Eine kleine Entschädigung für den Aufwand ist erlaubt.

Was ist illegale Beschäftigung?

- Illegale Beschäftigung bezeichnet eine Arbeit ohne Erlaubnis bzw. ohne Einhaltung der Mindest-Arbeitsbedingungen.
- Illegale Beschäftigung üben Personen aus, die folgende Verstöße begehen:
 - » Der Auftraggeber beschäftigt unerlaubt eine*n Ausländer*in, zum Beispiel bei fehlender Aufenthaltserlaubnis.
 - » Der Auftragnehmer ist ein*e Ausländer*in und übt die Erwerbstätigkeit ohne Erlaubnis aus, zum Beispiel bei fehlender Arbeitserlaubnis.
 - » Der Auftraggeber beschäftigt Personen ohne die erforderliche Erlaubnis nach dem Arbeitnehmerüberlassungsgesetz bzw. nach dem Gesetz zur Sicherung von Arbeitnehmerrechten in der Fleischwirtschaft.
 - » Der Auftraggeber beschäftigt Personen, ohne die Arbeitsbedingungen zu erfüllen, die das Mindestlohngesetz, das Arbeitnehmer-Entsendegesetz oder das Arbeitnehmerüberlassungsgesetz vorschreiben.
 - » Der Auftraggeber beschäftigt Personen zu ausbeuterischen Arbeitsbedingungen.

Was sind die Konsequenzen von Schwarzarbeit?

- Schwarzarbeit ist verboten. Sowohl dem Auftraggeber als auch dem Auftragnehmer drohen Geldbußen bis zu 500.000 € und Freiheitsstrafe bis zu 10 Jahren.
- Schwarzarbeit ist nicht versichert. Wenn es bei der Arbeit zu einem Unfall kommt, ist der Arbeitnehmer nicht durch die gesetzliche Unfallversicherung finanziell abgesichert. Das gilt auch, wenn der Arbeitgeber keine Sozialversicherungsbeiträge leistet oder nicht in die Unfallversicherung einzahlt.

چه چیزی کار سیاه نیست؟

- خدمات و کارهای فنی که برای سود انجام نمی‌شوند، یعنی در سه موردی که پرداخت در اولویت نیست:

« کار برای بستگان

« کار به صورت لطف

« کار به عنوان کمک همسایگی یا خودیاری

توجه: جبران خسارت کوچک/پرداخت مبلغی جزئی برای زحمت مجاز است.

اشتغال غیرقانونی چیست؟

- اشتغال غیرقانونی به کاری گفته می‌شود که بدون مجوز یا بدون رعایت شرایط حداقلی کار انجام شود.

• افرادی که مرتکب تخلفات زیر می‌شوند، اشتغال غیرقانونی انجام می‌دهند:

« کارفرما یک خارجی را به طور غیرمجاز استخدام/مشغول می‌کند، به عنوان مثال در صورت نداشتن مجوز اقامت.

« پیمانکار تبعه خارجی است و فعالیت کاری را بدون مجوز انجام می‌دهد، به عنوان مثال در صورت نداشتن مجوز کار.

« کارفرما افرادی را بدون داشتن مجوز لازم طبق قانون واگذاری نیروی کار یا طبق قانون تأمین حقوق کارگران در صنعت گوشت استخدام می‌کند.

« کارفرما افراد را بدون رعایت شرایط کار که توسط قانون حداقل دستمزد، قانون اعزام کارکنان یا قانون انتقال کارکنان تعیین شده استخدام/مشغول می‌کند.

« کارفرما افراد را تحت شرایط کاری استثماری مشغول می‌کند.

پیامدهای کار سیاه چیست؟

- کار سیاه ممنوع است. هم کارفرما و هم پیمانکار با جریمه‌های مالی تا 500,000 € و حبس تا 10 سال مواجه و مجازات می‌شوند.

• کار سیاه بیمه ندارد. اگر در حین کار حادثه‌ای رخ دهد، کارگر از طریق بیمه حادثه قانونی، تأمین مالی نمی‌شود و خسارتی دریافت نمی‌کند. این مورد همچنین در صورتی صدق می‌کند که کارفرما حق بیمه اجتماعی پرداخت نکند یا پولی برای بیمه حادثه واریز نکند.

Wer kontrolliert Schwarzarbeit?

- Zuständig für die Kontrolle ist der Zoll, genauer gesagt die Finanzkontrolle Schwarzarbeit (FKS).
- Der Zoll ist für die Kontrolle von Schwarzarbeit zuständig und prüft, ob der Arbeitgeber die Arbeit ordnungsgemäß bei der Sozialversicherung angemeldet hat.
- Der Zoll prüft außerdem die Einhaltung des allgemeinen Mindestlohns und der speziellen Branchen-Mindestlöhne.
- Wenn ich als Arbeitnehmer*in Sozialleistungen erhalte, dann prüft der Zoll, ob ich dies ordnungsgemäß dem Jobcenter, der Arbeitsagentur bzw. dem Sozialamt mitgeteilt habe.
- Der Zoll ist zuständig für die Verfolgung von Rechtsverstößen.
- Hinweise für Empfänger*innen von Sozialleistungen:
 - » Ein Verstoß gegen die Mitteilungspflicht stellt eine Ordnungswidrigkeit dar. Dies kann eine Geldbuße von bis zu 5.000 € nach sich ziehen.
 - » Wer absichtlich falsche oder unvollständige Angaben macht oder Änderungen nicht sofort mitteilt und dadurch Leistungen erhält, die ihm nicht zustehen, macht sich wegen Betrug bzw. Erschleichen von Sozialleistungen strafbar. Das kann mit einer Freiheitsstrafe bis zu fünf Jahren oder mit Geldstrafe bestraft werden.

چه کسی کار سیاه را کنترل می‌کند؟

- مسئول کنترل، اداره گمرک است، به طور مشخص، کنترل مالی کار سیاه (FKS).
- گمرک مسئول کنترل کار سیاه است و بررسی می‌کند که آیا کارفرما کار را به درستی در بیمه اجتماعی ثبت کرده است یا خیر.
- گمرک همچنین رعایت حداقل دستمزد عمومی و حداقل دستمزدهای خاص صنعتی را بررسی می‌کند.
- اگر من به عنوان یک کارگر، مزایای اجتماعی دریافت کنم، گمرک بررسی می‌کند که آیا این موضوع را به درستی به مرکز کار، آژانس کاریابی یا اداره خدمات اجتماعی گزارش داده‌ام یا خیر.
- گمرک مسئول پیگیری تخلفات قانونی است.

نکاتی درباره دریافت‌کنندگان مزایای اجتماعی:
 « تخلف از وظیفه اطلاع‌رسانی یک تخلف اداری است. این امر می‌تواند منجر به جریمه تا 5,000 € شود.

« کسی که عمدتاً اطلاعات نادرست یا ناقص ارائه دهد یا تغییرات را بلاfaciale گزارش نکند و از این طریق مزایایی دریافت کند که مستحق آن نیست، به دلیل تقلب یا اخذ مزایای اجتماعی به طور غیرقانونی مرتكب جرم می‌شود. این می‌تواند به حبس تا پنج سال یا جریمه مالی منجر شود.

Wo kann ich mich informieren?

- Ich kann mich bei der Zollverwaltung über legale Beschäftigung und Arbeitsbedingungen informieren:
 - » Internetseite vom Zoll mit mehrsprachigen Informationen zu den Mindest-Arbeitsbedingungen wie zum Beispiel Mindestlohn, Überstundenzuschläge, Reisekosten, Urlaub
 - » Internetseite https://www.zoll.de/DE/Fachthemen/Arbeit/arbeit_node.html
- Zentrale Auskunft Zoll (Deutsch)
Telefon: 0228 303 26020
E-Mail: info.privat@zoll.de
- Zentrale Auskunft Zoll – Enquiries (English)
Telefon: 0228 303 26040
E-Mail: enquiries.english@zoll.de

- Ich kann mich beim Bürgertelefon des BMAS über Arbeitsrecht informieren:

» Internetseite vom BMAS mit mehrsprachigen Informationen zum Arbeitsrecht wie zum Beispiel Mindestlohn, Leiharbeit, Teilzeit, Tarifverträge und Arbeitsschutz

- » Internetseite <https://www.bmas.de/DE/Arbeit/arbeit.html>
- » Arbeitsrecht-Hotline (Deutsch):
Telefon: 030 221911004
- » Internetseite <https://www.bmas.de/DE/Service/Kontakt/Buerger telefon/buerger telefon.html>

Hinweis: Informationen über meine Rechte bei der Arbeit finde ich in der Broschüre Arbeitsrecht vom BMAS.

- Broschüre
<https://www.bmas.de/DE/Service/Publikationen/Broschueren/a711-arbeitsrecht.html>

چا می‌توانم اطلاعات کسب کنم؟

- می‌توانم از اداره گمرک درباره اشتغال قانونی و شرایط کاری اطلاعات کسب کنم:

» وبسایت اینترنتی اداره گمرک حاوی اطلاعات چندزبانه درباره شرایط حداقلی کار مانند حداقل دستمزد، اضافهکار، هزینه‌های سفر، مرخصی

» وبسایت اینترنتی

» مرکز اطلاعات گمرک (آلمانی)
تلفن: 022830326020

E-Mail: info.privat@zoll.de

» مرکز اطلاعات گمرک – پرسش‌ها (انگلیسی)
تلفن: 022830326040

E-Mail: enquiries.english@zoll.de

- می‌توانم از تلفن شهروندی BMAS درباره حقوق کار اطلاعات کسب کنم:

» وبسایت اینترنتی BMAS با اطلاعات چندزبانه درباره حقوق کار مانند حداقل دستمزد، کار موقت، قراردادهای جمعی و حفاظت از کار

» وبسایت اینترنتی:

» خط تلفن حقوق کار (آلمانی):

تلفن: 030221911004

» وبسایت اینترنتی

توجه: اطلاعات مربوط به حقوق خودم در محل کار را می‌توانم در بروشور حقوق کار از BMAS بیدا کنم.

• بروشور:

Quellen / منابع

1 – Mindestlohn

Gesetz zur Regelung eines allgemeinen Mindestlohns (Mindestlohngesetz – MiLoG)

► www.gesetze-im-internet.de/milog

Bundesministerium für Arbeit und Soziales (BMAS), Broschüre: Arbeitsrecht

► www.bmas.de/DE/Service/Publikationen/Broschueren/a711-arbeitsrecht

Bundesministerium für Arbeit und Soziales (BMAS), Broschüre: Soziale Sicherung im Überblick

► www.bmas.de/DE/Service/Publikationen/Broschueren/a721-soziale-sicherung-ueberblick

Bundesministerium für Arbeit und Soziales (BMAS), Broschüre: Mindestlohn

► www.bmas.de/DE/Service/Publikationen/Broschueren/a640-ml-broschuere

Bundesministerium für Arbeit und Soziales (BMAS), Internetseite: Mindestlohn

► www.bmas.de/DE/Arbeit/Arbeitsrecht/Mindestlohn/mindestlohn

Bundesregierung, Internetseite: FAQ Mindestlohn

► www.bundesregierung.de/breg-de/aktuelles/mindestlohn-faq-1688186

2 – Schwarzarbeit

Gesetz zur Bekämpfung der Schwarzarbeit und illegalen Beschäftigung (Schwarzarbeitsbekämpfungsgesetz – SchwarzArbG)

► www.gesetze-im-internet.de/schwarzarbg_2004

**Bundesministerium der Finanzen (BMF),
Internetseite: Finanzkontrolle Schwarzarbeit**

► [www.bundesfinanzministerium.de/Web/DE/Themen/
Zoll/FKS/finanzkontrolle-schwarzarbeit](http://www.bundesfinanzministerium.de/Web/DE/Themen/Zoll/FKS/finanzkontrolle-schwarzarbeit)

**Zoll,
Internetseite: Bekämpfung der Schwarzarbeit und illegalen Beschäftigung**

► [www.zoll.de/DE/Fachthemen/Arbeit/
Bekaempfung-der-Schwarzarbeit-und-illegalen-Beschaeftigung/
bekaempfung-der-schwarzarbeit-und-illegalen-beschaeftigung_node](http://www.zoll.de/DE/Fachthemen/Arbeit/Bekaempfung-der-Schwarzarbeit-und-illegalen-Beschaeftigung/bekaempfung-der-schwarzarbeit-und-illegalen-beschaeftigung_node)

**Zoll,
Internetseite: Privatpersonen / Arbeit**

► www.zoll.de/DE/Privatpersonen/Arbeit/arbeit_node

Impressum

Diese Informationen wurden vom Projekt „Mensch, Respekt! Für Fairness und Menschlichkeit im Kreis Euskirchen“ des DRK Kreisverbandes Euskirchen e. V. zusammengestellt. Es handelt sich um allgemeine Hinweise, die einen ersten Überblick geben sollen. Die Rechtslage ist vereinfacht zusammengefasst. Wir sind um Aktualität, Vollständigkeit und Richtigkeit der Inhalte bemüht, können dafür aber keine Gewähr übernehmen.

Dieses Werk wurde unter der Lizenz „Creative Commons Namensnennung – Weitergabe unter gleichen Bedingungen 3.0 Deutschland“ (CC BY-SA 3.0 DE) veröffentlicht. Den rechtsverbindlichen Lizenzvertrag finden Sie unter <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/de/>

Herausgeber

DRK Kreisverband Euskirchen e.V.
Team Migration / Integration
Integrationsagentur &
Servicestelle für Antidiskriminierungsarbeit
Jülicher Ring 32b
53879 Euskirchen

www.drk-eu.de

Redaktion

Boris Brandhoff
Judith Raß
Thomas Weber

Layout und Umsetzung

Kathrin Wallraf
Wallraf Druck und Design
In der Seebrecht 5-7
53937 Schleiden

Erstveröffentlichung

Dezember 2024

Gefördert durch:

Ministerium für Kinder, Jugend, Familie,
Gleichstellung, Flucht und Integration
des Landes Nordrhein-Westfalen

Überarbeitete Fassung

Dezember 2025

Das Projekt „Mensch, Respekt! Für Fairness und Menschlichkeit im Kreis Euskirchen“ fasst verschiedene Maßnahmen zur Prävention von Diskriminierung und Rassismus über Bildungs-, Gruppen-, Kunst- und Begegnungsangebote zusammen. Es wird aus Mitteln des Ministeriums für Kinder, Jugend, Familie, Gleichstellung, Flucht und Integration des Landes Nordrhein-Westfalen gefördert.